

**Paul di bura
Galatia vene
rofu
Ago di ini adina**

Iesu di ago buni tutubena idana vene rofu niokugi kora regamadiri, nikaitena yokoi bi amiye yokoi, kaere bi Moses di ago gira de nei-dego vonisi, bi ekalesia amiye rama nigo ba ide. Paul yaku nidodi reyo mina bi rama de—ye vegu Keriso ideri di ida yokoi maka bi mokena vari gira aena, makai amiye tau gade bi Sei di budari moi rama aego dada. Idu Galatia gagani, Rome di, Asia keika gagani ideri, ini dubu ideri, bi amiye bedakai, kaere Paul rofu tourage resi amiye yokoi yaku ka Moses di ago gira neideyaine, mina nikake reyadi, ye Sei di budari moi rama aegi dada.

Paul di bura Galatia vene rofu bura reyo, bi amiye kaere ofa ofa oteimana ago neideyadi, mokena vari gira aena ma vegu rena dudusa moi rama aegi. Paul siko bura reyo Sei yaku Iesu Keriso di nifeidena amiye kana vo niyo, ma amiye yokoi yaku de vo niyo. Ye ini reremama rena tora bi tutubena idana vene rofu. Kamini nidodi reyo amiye yaku Sei di budari moi rama aegika, bi mokena vari gira aego maka. Metona agori, oteimaro ekalesia vene yaku mokena vari gira Keriso rofu aesi amiye uka masi ini vegu buni regedi dada.

Beika sina ideri

Ago di ini adina 1.1-10

Paul di vava nifeidena amiye kana *1.11–2.21*
 Sei di buni tora gade mana di ago buni *3.1–4.31*
 Ekalesia vene di erufuna ma iniye ini moimai
 rena vegu *5.1–6.10*
 Metona ago *6.11–18*

¹ Na bi Paul, nifeidena amiye, kaere amiye yokoi o amiye tau yaku auba de reyadi, idu Iesu Keriso ma Baba Sei maka auba reyadi, kaere yaku Iesu muyena gutuna moi dadi rae reyo.

² Nai usika ourena tau gade minari nasa amesi ya Galatia ekalesia vene rofu yuata nisifa:

³ Uni Baba Sei ma Varika amiye Iesu Keriso di buni tora gade ma uka amuta ya maragane.

⁴ Iesu uni vegu no rofu ina kaya muyeyo, ye mina gua meda nori moi vegu rigi, Sei uni Baba di ura redo kana.

⁵ Ye ina rofu toga toga iniye vabara maraine! Rama.

Ago buni yokoi maka

⁶ Ye meda doba deri, Keriso di buni tora gade* dudu ya raka niyo amiye gutuna moi kero resi ago buni bouna rofu usi didedi, mina neidesi tururu iniye reyaka.

⁷ Idu bi “ago buni bouna” yokoi de, idu amiye bedakai mironari, yi mokena moi forovai resi Keriso di ago buni moi kero resi ida bouna regika ura rededi.

⁸ Idu una o naivo naivo vima oma gutuna ago buni bouna mina sina ya rofu sena niokuyafa

* **1:6:** *Keriso di buni tora gade; bura bedakai ini tora gade nufa.*

kana de, ya rofu ka niokugifa vonisi, bi Sei ya kiraini niyaine!

⁹ Sena niyafa kana, dudusa nida: amiye yokoi yaku ago buni bouna sena moyyadi kana de, ya rofu niokugo vonisi, bi kiraini niyaine!

¹⁰ Adina amiye ba Sei moi ada regika reida? O na bi amiye di nemokori nai roka moi tora regika reida, ye na nimagedi ba? Ye makai regida vonisi, bi Keriso di moimai rei tavoi redo amiye de nigida.

Gokai Paul yaku nifeidena amiye niyo

¹¹ Nai usika ourena, ago buni sena ya rofu niokuyaka, mina nioteimagamaka bi amiye rofu de.

¹² Adina bi amiye gutuna de moyyaka ma amiye yokoi na oteimana de reyo, idu Iesu Keriso maka na rofu moi ogau riyo ma moyyaka.

¹³ Adina ya bi sena neideyadi gokai Jew vene di toutou dudu nai veguri amegamaka; toga toga Sei di ekalesia vene esika esika masi ukero vau regika regamaka.✠

¹⁴ Ye na bi nai uru Jew vene di oteimana ago dudu, besa ebu resi moi gira ri mona rena dudu, uni tutubena di toutou ago rofu tari regamaka.✠

¹⁵ Idu nai nono di rivo ideri vata nina koderi, Sei sena na auba resi ini buni tora gade dudu, na raka nisi✠

¹⁶ ini Mida na rofu moi ogau rigi ada reyo, ye tutubena idana vene rofu, ago buni niokugida. Kamini minari maka amiye yokoi nidodi de resi

✠ **1:13:** Acts 8.3; 22.4-5; 26.9-11 ✠ **1:14:** Acts 22.3 ✠ **1:15:** Acts 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18

17 Jerusalem ri sena nifeidena vene di budari de boyaka, idu Arabia gagani rofu siko disi dudusa Damascus dairiyaka.

18 Kamini lagani regode koina niyadiri, Jerusalem rofu Peter[†] egoru regi bosu meda 15 ri inasa amegamaka.[☆]

19 Idu nifeidena amiye yokoi de veyaka, idu Varika amiye di dubuini James maka.

20 Ye beika ya rofu bura reidari, bi Sei di nemokori ofa de nida!

21 Kamini koina niyori, na bi Syria ma Cilicia di gaganiri diyaka.

22 Mirona ituari Keriso di ekalesia vene Judea gaganiri bi na toto.

23 Idu neidegamadi maka bi: “Mina amiye kaere sena esika esika una magamo mokena vari gira aena moi no rigika reyo, bi gua ago buni niokudo!”

24 Ye na dada Sei di roka moi odoro riyadi.

2

Paul ma nifeidena vene bouna

1 Kamini lagani 14 koina niyori, dudusa na ma Barnabas bi Titus sa Jerusalem dairi boyafa.[☆]

2 Sei yaku na nioteimaro, ye bosu Jew vene kaere roka nufa mokeyadi amiye, ini budari sui dudu, ago buni nirorotari reyaka, ye ida yokoiri, moimai rei tavoi reyaka o regida baebu. Mina ago bi tutubena idana vene rofu nirausi reida.

3 Titus kaere bi nasa, bi Greece amiye, idu mina Jew vene yaku roaita moi nugagi de reyadi.

[†] **1:18: Peter:** Greek agori bi *Cephas*. [☆] **1:18:** Acts 9.26–30

[☆] **2:1:** Acts 11.30; 15.2

⁴ Idu ekalesia ofa vene bedakai sui dudu uni fogori bae dui reyadi, uni erufuna vegu Iesu Keriso ideri vei kiki regi, dudusa moimai rei tavoi rena una Jew vene di ago gira moi gabireri aegika dada.

⁵ Idu, ya dada mina erufuna vegu di ago buni moi rama iniye niyaine, mina resi una bi ina vene rofu toga iniye yo de niyafa.

⁶ Idu roka nufa amiye bi sena gokai kana nai mokenari bi idana de; adina Sei yaku amiye di roaita vei mama de redo. Ma kaere bi roka nufa, yaku nai mokena fafau ago ruaka idana de niyadi.✧

⁷ Idu veyadi bi roaita nugana de vene* rofu ago buni niokuna na nimaro, Peter roaita nugana vene† rofu kana maka.

⁸ Adina Sei yaku Peter roaita nugana vene di nifeidena amiye kana dudu, moimai reyo bi na ka roaita nugana de vene kana dudu makai reyo.

⁹ James, Peter‡ ma John, kaere bi tobo gado kana,§ Sei yaku buni tora gade na maro mina vei mama reyadiri, Barnabas ma na rofu vana tuka resi auta reyadi, una bi tutubena idana vene rofu moimai regi dada, idu ina yaku Jew vene** rofu bogedi.

¹⁰ Ini usa ago yokoi maka una niyadi bi irava vene mokegifa, ye ada dudu sena mina moimai bi regida.

✧ **2:6:** Deut 10.17 * **2:7: roaita nugana de vene:** Mina bi tutubena idana vene (Jew vene de). † **2:7: roaita nugana vene:** Mina bi ekalesia Jew vene. ‡ **2:9: Peter:** Greek agori bi *Cephas*. § **2:9: tobo gado kana:** Mina bi *ourefeidena vene*.
 ** **2:9: Jew vene:** Greek agori mina bi *roaita nugana vene*.

Paul yaku Antioch ri Peter emaro

11 Idu Peter^{††} Antioch okiyori, ariarari emaraka, adina vegu no reyo.

12 Senagi James di asiyaka bedakai okina koderi, Peter bi ekalesia tutubena idana venesa iruku irigamo, idu mina vene baeyadiri, bi maikeri bosi inaike ameyo, roaita nugana vene rofu ori reyo dada.

13 Ma ekalesia Jew vene bouna ka inasa ini vegu usi diyadi, ye Barnabas ka ini ofarosi vegu usi diyo.

14 Idu ago buni di ago rama de usi diyadi, mina vegasa amiye tau gade ameyadi di nemokori Peter rofu niyaka, “Ya bi Jew amiye, idu tutubena idana amiye kana, Jew amiye kana de ameisa, idu gokai^{‡‡} resi ya yaku tutubena idana vene, bi Jew vene di vegu tari reyaganedi moi gira risa?”

Mokena vari gira aena dudu moi vegu rina

15 Una bi Jew vene ago gira gabireri vata niyafa, idu tutubena idana vegu no rena vene kana bi de.

16 Ye una diba Sei yaku amiye di vegu bi rorobo nigo di ida bi mokena vari gira Iesu Keriso rofu aenari maka, ma ago gira yaku ini beika nido ida dudu rena bi de. Mina dada, una ka Iesu Keriso rofu mokena vari gira aeyafa, Sei yaku moi rorobo rigi dada, ma ago gira yaku ini beika nido dudu rena de, adina ago gira yaku ini beika nido ida dudu amiye yokoi renari de moi rorobo rigo dada.☆

†† 2:11: Peter; bura bedakai *Cephas* nufa. ‡‡ 2:14: *gokai*; bura bedakai *beika* nufa. ☆ 2:16: Ps 143.2; Rom 3.20, 22

¹⁷ Gua Keriso dudu, uni vegu moi rorobo rigika, maina regasa ago gira gabireri, bi vegu no resifa vene vonisi, Keriso bi vegu no di naivo redo amiye ba? Ide iniye!

¹⁸ Adina ago gira sena moi no riyaka bi dudusa akugida vonisi, bi mina ago gira gabireri, na kaya vegu no rena amiye kana, amiye rofu oteimaida.

¹⁹ Adina ago gira yaku ini beika nido ida dudu na umuyeyo, ye Sei rofu amegida dada. Na bi Keriso sa satauro odoro ikoko reyadi.

²⁰ Ye mina bi gua de ameida, idu Keriso bi na ideri amedo. Mina vegu gua ameida, bi Sei di mida di mokena vari gira aena dudu ameida, kaere bi na uka masi ini vegu na maro.

²¹ Sei di buni tora gade fufuta de maida, adina Sei yaku ago gira dudu amiye moi rorobo rigo vonisi, Keriso bi muyei tavoi reyo!

3

Ago gira ba mokena vari gira aena?

¹ Ya Galatia vene bi ada de! Kaere yaku yau-mana ya rofu reyo?* Adina yi nemokori ariarari, Iesu Keriso satauro ikoko reyadi di sina mina ya oteimaradi!

² Ago yokoi maka ya nikaitegida: ago gira yaku beika nido di ida rena dudu, ba ago buni neidesi mokena vari gira aena dudu, Sei di Vima moyadi?

³ Ya ada de iniye! Vima dudu kora reyadi, idu gua yi roaita di vegu di yeiva dudu moi rorobo rigedi ba?

* **3:1:** Bura bedakai ka ye ago rama ga neideyagane nufa.

4 Ye ya esika esika tau tora moiyadi, bi rei tavoi reyadi ba? Rama ini ida nufa!

5 Mina dada, Sei kaere ini Vima ya masi yi fogori mokena vegu† redo, bi ago gira yaku beika nido di ida dudu, o ago buni neidesi mokena vari gira aena dudu redo ba?

6 Abraham ka “Sei rofu mokena vari gira aeyo, ma bi mokena rorobo kana nimaro.”✠

7 Ye mina vei mama refa: mokena vari gira aededi vene bi Abraham di tutubena.✠

8 Sei di agori bura reyadi, Sei yaku gabi ini mokena vari gira aena dudu, tutubena idana vene di vegu bi rorobo nigo. Mina resi Abraham rofu sena ago buni niokusi niyo, “Ya dudu Sei yaku gagani gagani tau gade di amiye buni tora gade mago.”✠

9 Ye Sei yaku buni tora gade mokena vari gira aena vene Abraham sa maro, kaere ka bi mokena vari gira aena amiye.

10 Adina amiye tau gade, kaere ago gira yaku beika nido di ida gabireri amededi, bi kiraini nigo; adina bura reyo, “Amiye tau gade, kaere beika ago tau gade ago gira di bukari bura reyadi, mina de usi digedi, bi kiraini nigo!”✠

11 Kamini gua vei mama resifa, bi ago gira yaku beika nido di ida dudu, amiye yokoi Sei di nemokori ini vegu bi rorobo de nigo, “Mokena rorobo amiye bi mokena vari gira aena dudu vegu amego” dada.✠

† 3:5: **mokena vegu:** Mina bi Sei di mokena dudu ogau nina vegu. ✠ 3:6: Gen 15.6; Rom 4.3 ✠ 3:7: Rom 4.16 ✠ 3:8: Gen 12.3 ✠ 3:10: Deut 27.26 ✠ 3:11: Hab 2.4

12 Idu ago gira bi mokena vari gira aena di ida de, idu “Amiye kaere ago gira di ago neidego, bi makai dudu vegu ameibobigo.”✧

13 Keriso uni kiraini moisi ago gira di kiraini nina rofu una erufuyo, adina bura reyo, “Amiye tau gade kaere umuyesi yabo odoro ikigedi bi kiraini nigo.”✧

14 Sei yaku Abraham buni tora gade maro, mina resi makai Iesu Keriso dudu, tutubena idana vene ka mina buni tora gade maraine, ye ini nitore reyo Vima mokena vari gira aena dudu moigifa.

Ago gira ma nitore rena ago

15 Usika ourena, amiye di vegu kana ago nida: amiye remanu uka yokoi maka niyadi, amiye yokoi moi etae regi ba tanu regi anua rego.

16 Kamini Sei yaku Abraham ma ini tutubena rofu ago nitore reyo. Mina ago bi “tutubena vene” rofu de niyo, idu bi “tutubena amiye” yokoi maka rofu, kaere bi Keriso.✧

17 Ye beika nigika bi mini: Sei sena‡ uka ago yokoi maka niyo, ma gabi lagani 430 koina niyadi, ago gira bi moi no de risi ini nitore rena ago moi tavoi de reyo.✧

18 Adina ago gira dudu, beika baika baba fereyo mina rau rego vonisi, bi nitore rena ago dudu de mago; idu Sei yaku sena ini nitore rena ago dudu Abraham maro.✧

19 Ye beika resi bi ago gira maro? Bi vegu no oteimagi dada tanu reyo, nitore reyo rofu

✧ 3:12: Lev 18.5 ✧ 3:13: Deut 21.23 ✧ 3:16: Gen 12.7 ‡ 3:17: Bura bedakai ka *Keriso dudu* nufa. ✧ 3:17: Ex 12.40 ✧ 3:18: Rom 4.14

tutubena, kaere bi Keriso, ina yaku okiyo mamu; Sei di utari naivo amiye yaku naivo naivo vima dudu aeyo.

²⁰ Utari naivo amiye yaku amiye yokoi maka rofu moimai de rego, idu Sei bi yokoi maka ma ina yaku iniye ini moimai redo.

Ago gira di ida

²¹ Mina dada, ago gira bi Sei di nitore rena ago tourage redo ba? Ide iniye; adina ago gira maro bi vegu mago vonisi, rama Sei yaku amiye bi mokena rorobo nufa ago gira dudu, vo nigo.

²² Idu Sei di ago yaku amiye tau gade vegu no di vava gabireri aeyo, ye Sei nitore rena ago, mokena vari gira Iesu Keriso rofu aena dudu, bi mokena vari gira aededi vene maraine dada.

²³ Idu mina mokena vari gira aena di okina ari koderi, bi una dibura vene kana, ago gira di vava gabireri nari regamo, mokena vari gira aena bi gabi moi ogau rigo mamu.

²⁴ Ye ago gira bi uni nari redo amiye kana, gabi mamu Keriso okiyo, ye mokena vari gira aena dudu, uni vegu bi rorobo nigo dada.

²⁵ Idu gua mokena vari gira aena okiyori, una bi nari redo amiye di vava gabireri de.

²⁶ Adina ya tau gade bi mokena vari gira Iesu Keriso aena dudu Sei di mida mida niyadi.

²⁷ Adina ya amiye tau gade, kaere Keriso di roka dudu babatiso maro, bi Keriso varuka kana akuyadi.

28 Bi Jew vene ma tutubena idana vene[§] bi yokoi idana de; bi moimai rei tavoi redo amiye ma erufuna amiye bi yokoi idana de; bi rema ma rumana bi yokoi idana de, adina ya amiye tau gade bi Iesu Keriso ideri yokoi maka dada.

29 Ye ya bi Keriso di vonisi, bi Abraham di tutubena, Sei di nitore rena ago dada, beika baika baba fereyo, mina rau reyaine bi moigedi.✧

4

1 Adina gua nida—biyaguna nigo amiye mida keikari, bi moimai rei tavoi redo amiye kana dada, idu beika baika tau gade bi ini.

2 Idu bi nari rededi vene ma ourefeidenana vene di vava gabireri amego bogo baba sena niyo meda okigo mamo.

3 Una makai dudu, kakua kana ka amegasa mina kono tora noibanu di ofa sei ma bodaka gabireri moimai rei tavoi regamafa.

4 Idu ini meda rama okiyori, Sei yaku ini Mida nifeideyo, kaere bi rema di rivori vata niyo; mina rema bi ago gira gabireri amegamo.

5 Ye ago gira gabireri ameyadi vene erufugi, una vadema aego ma ini mida mida nigifa dada.✧

6 Adina ya bi ini mida mida dada, Sei yaku ini Mida di Vima uni ukari nifeideyo ma raka nido, “Baba, nai Madini.”

7 Kamini gua ya yokoi yokoi bi moimai rei tavoi redo amiye de, idu bi mida; ye kamini mida niyo, Sei dudu bi* biyaguna niyo amiye.

§ 3:28: **tutubena idana vene:** Greek agori mina bi *Greek vene*.

✧ 3:29: Rom 4.13 ✧ 4:5: Rom 8.15-17 * 4:7: *Sei dudu bi;* bura bedakai *Keriso dudu Sei di nufa.*

Paul di mokena Galatia vene rofu

⁸ Idu senagi ya bi Sei toto, ye ofa sei rofu moimai rei tavoi regamadi.

⁹ Idu gua bi Sei diba niyadi—o yomakai nigida, Sei bi ya diba niyo—ye gokai resi ofa sei ma yeiva de vima ma irava vegu rofu dairisi dudusa ini moimai rei tavoi rena vene ura reyadi?

¹⁰ Ya bi Sei uka moi ada regi meda be, eyo be, ari be ma lagani be moi akeke ridedi.

¹¹ Na ori reida ida yokoiri ya rofu moimai rei tavoi reyaka baeko.

¹² Nai usika ourena, ya niguba reida na kana nifa, adina na ka ya kana niyaka. Na rofu no yokoi de reyadi.

¹³ Ye ya ya diba na yaku ago buni siko ya rofu niokuyaka, na gauka reyaka dada.

¹⁴ Nai gauka bi ya rofu toe niyo, idu na rofu gubuyo de resi gedu mana de reyadi, idu Sei di naivo naivo vima o Iesu Keriso iniye kana na moyadi.

¹⁵ Ye ya bi ada reyadi, idu gua bi gokai? Adina ya vene rofu niokuda ya reyagadu vonisi, bi ya kaya di nemoko moi yakusi na maragadu.

¹⁶ Ye ya rofu ago rama ninari, gua yi tuma amiye niyaka ba?

¹⁷ Mirona vene nidedi bi ini ura tora gade ya rofu rededi, idu ini mokena bi buni de. Ini mokena bi ya vene na rofu egaima rigedi, ye ya yaku ina rofu ura iniye regedi.

¹⁸ Idu toga mina ura rena bi buni, ini ida buni nufa, ma na yi nemokori ameibobinari maka de.

19 Nai mida mida, na bi mida odigi gera rena kana, ya rofu dudusa esika amuteida bogo Keriso yi ideri amedo, mina vegida mamu.

20 Gua ura reida bi yasa amesi nai mokena bouna riyagadu, ya fafau uka vorivori reida dada!

Hagar ma Sarah di oteimana sina

21 Na nifa, ya Moses di ago gira gabireri ura rededi vene, ago gira de neidededi ba?

22 Adina bura reyo bi Abraham ini mida remanu nufa, yokoi bi ini moimai rei tavoi reyo rema rofu, ma yokoi bi erufuyo rema† rofu.✧

23 Ye naivo rema rofu mida bi roaita di vegu dudu vata niyo, ma erufuyo rema di mida bi Sei di nitore rena ago dudu vata niyo.

24 Mina bi oteimana ago: adina mina Sei di uka ago yokoi maka ni remanu rena bi mina rema remanu kana. Yokoi bi Sinai omuna ika gutuna deyo, moimai rei tavoi rena veguri mida odiyo; mina bi Hagar.

25 Hagar bi mina Sinai omuna ika, Arabia gaganiri are redo; ma bi gua Jerusalem taoni vene kana, adina bi ago gira gabireri, ini midasa moimai rei tavoi rena kana.

26 Idu Jerusalem odorori, bi moimai rei tavoi redo rema kana de; mina bi uni nono.

27 Adina bura reyo:✧

“Ada re, ya natu rema, kaere mida de odiyo!

Imuna nisi ada re, ya kaere mida odina di esika be de amuteyo!

† 4:22: **erufuyo rema:** Bi naivo rema de; bi Abraham di rema iniye. ✧ 4:22: Gen 16.15; 21.2 ✧ 4:27: Is 54.1

Adina ferena rema bi mida tau gade moigo,
 idu ini maruka nufa rema bi mida tau de.”

²⁸ Ye ya usika ourena bi Sei di nitore rena ago di mida mida, Isaac kana.

²⁹ Idu mina ituari, roaita di vegu dudu odiyo mida yaku vima dudu odiyo mida esika esika maro, ye gua bi makai.✧

³⁰ Ye Sei di ago di bura bi beika nido? Nido bi, “Naivo rema ini midasa meki re, ini adina, erufuyo rema di midasa baba yaku beika baika fereyo, mina de rau rego.”✧

³¹ Mina dada usika ourena, una bi naivo rema di mida mida de, idu bi erufuyo rema di.

5

Yi erufuna vegu moi gira refa

¹ Keriso yaku erufuna vegu rofu una erufuyo, mina dada are rei gira resi dudusa moimai rei tavoi rena di vava gabireri dairisi ga difa.

² Neidefa! Na Paul ya rofu nida yi roaita nugagedi vonisi, bi Keriso ya rofu bi beika yokoi de.

³ Dudusa niokuda, amiye tau gaderi, kaere roaita nugago, bi Moses di ago gira noibanu gabireri reyaine.

⁴ Ya kaere ago gira dudu, ya kaya yi vegu rorobo nigika, bi Keriso rofu nugasi gaima niyadi; ya bi buni tora gade di etofarori yareyadi.

⁵ Adina bi Vima ma mokena vari gira aena dudu, Sei di mokena rorobo bi uka mokena dudu uka dadisi tua resifa.

⁶ Adina roaita nugana o nugana de di ida bi Iesu Keriso ideri ini vava yokoi nufa de, idu mokena vari gira aena uka mana dudu, moimai redo maka bi buni.

⁷ Yi vima dudu raga rei mona regamadi! Kaere amiye yaku ago rama neidena rofu ya kebi reyadi?

⁸ Kaere ya auba reyo, bi mina kana mokena ya de nirorotari redo.

⁹ Yeast keika maka dudu udo noibanu uru baegi redo.✧

¹⁰ Na yaku Varika amiye dudu ya rofu mokei mona reida, ye ya mokena bouna de regedi; idu kaere amiye yi mokena moi forovai redo, ina gokai kana amiye, Sei yaku kota rego.

¹¹ Nai usika ourena, idu toga roaita nugana vegu nirausi reyagadu vonisi, beika resi toga esika esika moida? Ye na moi vegu rina sina Keriso di muyena satauro fafau de niyagadu vonisi, bi amiye yokoi uka toe de rego. Ye makai dada, satauro futu rena bi kekevata uyo.

¹² Na ura reida, kaere yi mokena forovai rededi vene bi ina kaya ini roaita nugasi moi no rigedi, ye mida ga evata reyagane!

¹³ Usika ourena, adina erufuna vegu rofu ya raka niyo; ye mina erufuna vegu dudu roaita di vegu no ga usi difa, idu uka mana dudu ya kaya ya kaya naivo refa.

¹⁴ Adina ago gira noibanu bi sina yokoi makari mini: “Ya kaya uka maisa kana, yi atafu amedo amiye uka ma.”✧

¹⁵ Idu iniye iniye tuma dona kana aki resi irigedi vonisi, nari resi vei mama refa, ya kaya ya kaya yi varena amena moi no rigedi baebu.

Vima ma amiye di vegu

¹⁶ Idu beika nida bi mini: Vima di mokena yaku yi vegu ourefeideyaine, ye roaita di ura rena usi de digedi.

¹⁷ Adina beika roaita ura redo, Vima yaku ura de redo, ma beika Vima ura redo, roaita yaku ura de redo. Mina remanu bi tuma, ye beika ura rededi bi regi anua rededi.✧

¹⁸ Ye Vima ya ourefeidego vonisi, ago gira gabireri dibo de regedi.

¹⁹ Ye gua roaita di reremama bi vei mama regedi: koa rena, kino nufa, maena de vegu,

²⁰ ofa sei nivakena, yaumana rena, amiye iniye tuma nina, kayamo rena, uka no, gubuyo rena, ruda rena, iniye iniye gaima nina, iniye moi okuna,

²¹ uka no,* koru gira irina vegu, vegu no dudu pati rena, ma mina kana vegu bouna. Ye sena ya niyaka ma dudusa ya nida, kaere mina kana vegu redo amiye Sei di ourefeidenana amena sana de baku rego.

²² Idu Vima bi yomina moi ogau rido: uka mana, ada rena, uka amuta, toro rena, uka buni ma buni iniye, mokena vari gira aena,

²³ ave nina ma yuka vana nari rena. Mina kana vegu bi ago gira yokoi amena de.

✧ **5:17:** Rom 7.15-23 * **5:21:** Bura bedakai ka *umuyena*, nufa.

²⁴ Ye Iesu Keriso di vene yaku roaita ini ada rena vegu ma ura bi satauro ikoko resi emuyeyadi.

²⁵ Vima dudu amegifa vonisi, ye uni vegu ka ourefeideyaine.

²⁶ Matuka vene ga nisi uniye uniye ga tourage regasa maunu ga ninadi.

6

Ya kaya ya kaya di maduna aedefa

¹ Usika ourena, amiye yokoi yaku vegu no yokoi rego ma veitao regedi vonisi, ya kaere Vima nufa vene yaku ave nina mokena dudu, ida rorobo masi ya kaya nari refa, yi uka maina ka rego baebu.

² Ya kaya ya kaya di maduna aedesu uakaifa, ye makai Keriso di ago gira moi vau regedi.

³ Ye amiye yokoi iniye mokego ina bi roka tora nufa, idu rama bi de vonisi, kamini iniye ni eru redo.

⁴ Idu amiye neinei iniye ini vegu rena ebene reyaine, ye ina kaya ini buni redo maka rofu ada rego, amiye idana di buni redo rofu bi ide.

⁵ Adina amiye neinei ini maduna iniye ukaiyaine.

⁶ Ye ya kaere ya rofu ago buni oteimaro, bi yi oteimana amiyesa beika buni tau gade anarauda reyaine.

⁷ Ya kaya ga eru refa; amiye yokoi yaku Sei rofu ninika de nigo, adina beika variyo, mina maka butu rego.

⁸ Ye amiye kaere ini roaita di vegu rofu varigo, yaku moi no rina vegu iniye butu rego, idu kaere Vima di vegu rofu varigo, yaku toga toga ameibobina vegu, Vima gutuna butu rego.

⁹ Ye vegu buni renari, roaita bi kosika ga renadi, adina bi youfeidena de regifa vonisi, bi ini meda baegori butu regifa.

¹⁰ Mina dada kafu amedori, una yaku vegu buni amiye tau gade rofu renadi ma besa uni usika ourena kana, mokena vari gira aededi vene rofu ka makai rena.

Metona nidiba rena ago ma yuata sina

¹¹ Vefo, na kaya di vana dudu bura tora tora ya rofu bura reyaka!

¹² Mina amiye tau kaere roaita dudu, ini vegu buni regika ura rededi, ya rofu niduri rededi yi roaita nugaragane, ye Keriso di satauro rofu esika esika de magedi, mina maka.

¹³ Adina roaita nugaradi vene, ina kaya ago gira de neidededi, idu yi roaita nugagi ura rededi, yi roaita di vegu dudu, iniye niodoro regedi dada.

¹⁴ Idu nai nivasena rena ago yokoi maka bi mini: uni Varika amiye Iesu Keriso di satauro ikoko rena maka. Na dada kono di vegu di vava bi satauro ikoko reyo. Ma kono di vegu di vava ka na rofu satauro ikoko reyo.

¹⁵ Adina roaita nugana o nugana de, di ida bi ini vava yokoi nufa de, idu Sei yaku ruaka rina mina maka vedo.

¹⁶ Ye amiye tau kaere mina ida dudu usi tari regedi vonisi, uka amuta ma iriyeduka inasa

ameyaine—ma Sei di vene* sa ka makai!

¹⁷ Sina metonari, yokoi yaku toe dudusa ga na maragane, adina Iesu di araka bi nai roaitari amededi.

¹⁸ Usika ourena, uni Varika amiye Iesu Keriso di buni tora gade bi yi vimasa ameyaine. Rama.

* **6:16: *Sei di vene:*** Greek agori mina bi *Sei di Israel*.

**Sei di Uka Ago Ruaka
Ruth and the New Testament in the Doromu-Koki
Language of Papua New Guinea
Rut na Nupela Testamen long tokples Doromu-Koki
long Niugini**

copyright © 2011-2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Doromu-Koki

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-03-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

21189aa1-9850-5863-b4a2-22b21f2fbbe9